



حقوق مدنی ۱

اشخاص و محجورین

تألیف: مراد مقصودی

قاضی دادگستری

(معاون قضایی دادگستری کل استان ایلام)

و

دانشجوی دوره دکتری حقوق خصوصی

سرشناسه : مقصودی، مراد- ۱۳۳۵
 عنوان و نام‌پدیدآور : حقوق مدنی ۱: اشخاص و محجورین / تألیف: مراد مقصودی.
 مشخصات نشر : تهران: خرسندی، ۱۳۹۰.
 مشخصات ظاهری : ۱۴۳ ص.
 شابک : 978-600-114-177-5
 وضعیت فهرست‌نویسی : فیا
 موضوع : حقوق مدنی - - ایران - - راهنمای آموزشی (عالی).
 موضوع : حقوق مدنی - - آزمونها و تمرینها (عالی)
 موضوع : اشخاص (حقوق)
 موضوع : اهلیت و حجر
 رده‌بندی دبیری : ۳۴۷۵۵
 رده‌بندی کنگره : ۱۳۹۰ ص ۷/۷ KMH۵۰۰
 شماره کتابشناسی ملی : ۲۴۲۱۲۲۳



انتشارات خرسندی

نمایشگاه و فروشگاه کتب فقهی، حقوقی و مجموعه خوانین

تهران، خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین

پانین تر از لیافی نژاد، کوچه مینا، پلاک ۲۰

تلفن: ۵ - ۶۶۹۷۱۰۳۴ و ۵ - ۶۶۴۹۰۵۸۴

پست الکترونیک: Khorsandy.pub@gmail.com

سایت اینترنتی: www.Khorsandypub.com

حقوق مدنی ۱: اشخاص و محجورین

تألیف: مراد مقصودی

چاپ اول: ۱۳۹۰ - شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

حروفچینی: زرنگاران مهرخلاق

قیمت: ۳۰۰۰۰ ریال

ISBN: 978-600-114-177-5

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۱۴-۱۷۷-۵

فهرست مطالب

فصل نخست - اشخاص:	
کلیات:	۱۳
مبحث نخست: شخص طبیعی (حقیقی):	۱۴
گفتار نخست: مفاهیم و تعاریف:	۱۴
۱- مفهوم شخص طبیعی:	۱۴
۲- اهلیت شخص طبیعی:	۱۴
۳- شخصیت حقوقی جنین:	۱۵
الف- ارث:	۱۵
ب- وصیت:	۱۶
ج- تعیین امین:	۱۶
د- ایجاد حق به نفع جنین معدوم:	۱۶
۴- وضعیت شخص طبیعی:	۱۶
۵- احوال شخصیه:	۱۷
گفتار دوم: حقوق مربوط به شخصیت طبیعی:	۱۷
۱- حق حیات:	۱۷
۲- منع سلب حقوقی مدنی:	۱۹
۳- حق داشتن نام و نام خانوادگی:	۲۰
الف- اعلام ولادت:	۲۰
ب- ثبت ولادت:	۲۲
ج- اعلام نام شخص:	۲۳
د- تغییر نام شخص:	۲۳
هـ - نام خانوادگی:	۲۷
و- تغییر نام خانوادگی:	۲۷
ز- ثبت وفات:	۲۸
ح- ثبت ازدواج و طلاق:	۲۹
۴- حق داشتن اقامتگاه:	۳۰
تعریف اقامتگاه:	۳۰

۳۱	اقسام اقامتگاه
۳۱	نخست - اقامتگاه اختیاری یا ارادی
۳۱	دوم - اقامتگاه اجباری
۳۱	الف - اقامتگاه زن شوهردار
۳۲	ب - اقامتگاه اشخاص مجبور
۳۲	ج - اقامتگاه مأمورین دولتی
۳۲	د - اقامتگاه افراد نظامی
۳۳	ه - اقامتگاه افراد خدمتگذار
۳۳	سوم - اقامتگاه انتخابی یا قرار دادی
۳۴	گفتار سوم - پایان وجود شخص طبیعی
۳۴	اقسام مرگ
۳۴	الف - مرگ طبیعی
۳۴	ب - مرگ فرضی
۳۴	احکام حقوقی شخص غایب مفقودالانثر
۳۵	اول - امور مالی غایب مفقودالانثر
۳۵	۱ - اداره اموال غایب مفقودالانثر قبل از صدور حکم موت فرضی
۳۵	۲ - دادن اموال به تصرف موقت و نه
۳۷	۳ - شرایط صدور حکم موت فرضی
۳۸	۴ - دادن اموال به تصرف قطعی ورثه
۴۰	دوم - امور غیر مالی غایب مفقودالانثر
۴۱	مبحث دوم - شخص حقوقی
۴۱	گفتار نخست: مفاهیم و اقسام شخص حقوقی
۴۱	مفهوم شخص حقوقی
۴۲	اقسام شخص حقوقی
۴۲	الف - اشخاص حقوقی حقوق عمومی
۴۳	ب - اشخاص حقوقی حقوق خصوصی
۴۳	۱ - شرکتهای تجاری
۴۳	۲ - موسسات غیر تجاری
۴۴	۱-۲ - موسسات غیر انتفاعی
۴۴	۲-۲ - موسسات انتفاعی
۴۴	۳ - موقوفات
۴۵	گفتار دوم - حقوق مربوط به شخص حقوقی
۴۵	۱ - اداره‌ی شخص حقوقی
۴۵	۲ - نام شخص حقوقی
۴۵	۳ - اقامتگاه شخص حقوقی
۴۶	۴ - تابعیت شخص حقوقی

فصل دوم: محجورین

۵۱	مبحث نخست - اهلیت:
۵۱	۱- اهلیت تمتع
۵۳	۲- اهلیت استیفا
۵۴	مبحث دوم - مفهوم حجر:
۵۴	مبحث سوم - انواع محجورین:
۵۴	الف - صغیر:
۵۵	۱- صغیر غیر ممیز
۵۵	۲- صغیر ممیز
۵۶	ب - غیر رشید:
۵۶	اشاره رشد و خروج از حجر
۵۷	نقد و بررسی ماده ۱۲۱۰ اصلاحی قانون مدنی
۵۸	نظر کمیسیون استفتانات شورای عالی قضایی
۵۸	رای هیأت عمومی دیوان عالی کشور
۶۰	ج - مجنون:
۶۰	مجنون دائمی
۶۰	مجنون ادواری

فصل سوم - سرپرست محجورین:

۶۳	مبحث نخست ولایت:
۶۴	اختیارات و وظایف ولی قهری
۶۵	سقوط ولایت:
۶۵	۱- حجر ولی قهری
۶۶	۲- عدم رعایت غیظه صغیر
۶۶	۳- خیانت در امانت
۶۷	۴- فوت ولی قهری
۶۷	۵- کفر
۶۷	۶- رشد مولی علیه
۶۷	ضم امین به ولی قهری:
۶۸	مبحث دوم - وصایت:
۷۰	مبحث سوم - امانت (امین):
۷۱	۱- نصب امین به علت عدم حضور ولی منحصر
۷۱	۲- نصب امین برای جنین
۷۱	۳- نصب امین برای اداره اموال عمومی
۷۱	۴- نصب امین به علت ناتوانی خود شخص
۷۱	۵- نصب امین موقت برای شخصی که در خواست حجر او شده است
۷۲	مبحث چهارم - قیمومت
۷۲	گفتار نخست - موارد نصب قیم
۷۳	الف - وظایف و اختیارات دادستان برای نصب قیم

۷۵	ب- دادگاه صالح برای نصب قیم
۷۷	ج- دادگاه صالح برای صدور حکم حجر
۷۸	د- صفات قیم
۸۱	ه- وظایف و اختیارات قیم
۸۱	اول - وظایف قیم:
۸۱	۱- صورت برداری از اموال مولی علیه
۸۲	۲- تنظیم صورتحساب سالانه و ارائه به دادستان
۸۲	۳- تنظیم صورت حساب پایان کار
۸۲	۴- درخواست مهر و موم ترکه مورث مولی علیه
۸۲	۵- پرداخت نفقه محجور و اقارب واجب النفقه او
۸۲	۶- نگهداری اموال قیمی
۸۳	۷- فروش اموال ضایع شدنی
۸۳	۸- استرداد اموال محجور
۸۳	۹- مواظبت از محجور
۸۳	۱۰- جبران ضرر ناشی از تقصیر در حفظ مال
۸۳	دوم- اختیارات قیم:
۸۳	۱- فروش اموال منقول محجور
۸۳	۲- اجازه‌ی اشتغال به کار
۸۳	۳- اجازه‌ی اداره اموال
۸۴	۴- ازدواج برای محجور و طلاق زن او
۸۴	۵- اجرت قیم
۸۴	سوم - ممنوعیت‌های قیم:
۸۴	۱- منع معامله با خود
۸۴	۲- منع معامله نسبت به اموال غیر منقول محجور
۸۵	۳- منع صلح دعوای قیم
۸۵	گفتار دوم- پایان قیمومت:
۸۵	الف- عزل قیم
۸۵	ب- انقزال قیم
۸۶	مبحث پنجم - حضانت:

فصل چهارم - وضعیت حقوقی معاملات محجورین

۸۹	الف - اشخاص محجوری که معاملات آنان غیر نافذ است
۹۱	ب - اشخاص محجوری که معاملات آنان باطل است

ضمایم:

۹۷	۱- مقاله بررسی صلاحیت قیمومت مادر طبیعی طفل نامشروع
۱۰۵	۲- قانون ثبت احوال
۱۲۱	۳- از قانون امور حسبی

علائم اختصاری:

قانون مدنی	ق.م
قانون امور حسبی	ف.ا.ح
رجوع کنید	رک
قانون مجازات اسلامی	ق.م.ا
قانون ثبت احوال کشور	ق.ث.ا.ک
صفحه	ص
قانون تجارت	ق.ت

سخن مؤلف:

حافظ از چشمه‌ی حکمت به کف آور جامی

بو که از لوح دلت نقش جهالت برود

موضوع درس حقوق مدنی ۱ در دوره کارشناسی، مباحث مربوط به اشخاص و محجوریت می‌باشد. نظر به اینکه در علم حقوق این شخص یا اشخاص هستند که موضوع حق و تکلیف قرار می‌گیرند و روابط اجتماعی انسانها، انجام اعمال حقوقی توسط همین اشخاص صورت می‌گیرد، براین اساس آموخته‌های علمی اولیه دانشجویان این رشته در خصوص حقوق مدنی به یادگیری مباحث و مسائل مربوط به صلاحیت‌های قانونی اشخاص تشکیل دهنده روابط حقوقی اختصاص دارد تا اشخاصی را که صلاحیت قانونی لازم برای انجام اعمال حقوقی دارند از اشخاصی که این صلاحیت را ندارند و محجور تلقی می‌شوند شناخته شوند. درس اشخاص و محجورین دارای مطالب و مباحث متعدد و با اهمیت می‌باشد این مطالب قبلاً براساس سر فصل‌های آموزشی وزارت علوم تحقیقات و فناوری به میزان ۲ واحد درسی دانشگاهی تدریس شده است اما هم اکنون این درس به یک واحد درسی کاهش یافته است و براین اساس سعی شده که مطالب آن به فراخور یک واحد درسی تنظیم و تدوین شود و به همین علت بطور مختصر به بررسی آن مطالب پرداختیم و نتوانستیم که به تجزیه و تحلیل حقوقی مسائل بپردازیم.

ضمناً در آخر کتاب مقاله‌ای از نگارنده با عنوان "بررسی صلاحیت قیمومت مادر طبیعی طفل نامشروع" که مرتبط با موضوع قیمومت می‌باشد و در مجله‌ی تخصصی به چاپ رسیده است آورده شده است و چون مطالب درس با قانون ثبت احوال و قانون امور حسبی ارتباط مستقیم دارد و این قوانین معمولاً در مجموعه قوانین حقوقی به چاپ می‌رسند که حمل و نقل آنها به کلاس درس برای دانشجویان مشکل و باعث

زحمت می‌شود، برای رفع آن، قانون ثبت احوال و نیز قسمتی از قانون امور حسبی در آخر کتاب به چاپ رسیده است تا مورد استفاده قرار گیرد.

در پایان خداوند متعال را به خاطر این توفیق سپاسگزاری می‌نمایم و از نشر خرسندی که زحمت چاپ آنرا بعهدہ داشتند تشکر و تقدیر می‌شود و همچنین نظر استادان و صاحب نظرانی که با انتقاد یا ارشاد بنده را متنبه نمایند با دیدہ‌ی منت پذیرا هستیم تا انشاءالله در چاپ بعدی مورد استفاده قرار گیرد.

رایان‌نامه Morad_m1346@yahoo.com

زمستان ۱۳۸۹ - مقصودی

www.ketab.ir